

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 3/10 19 om erhvervsfremme og støtte 2019.
(Redegørelse nr. R 3).

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

1. SAMMENFATNING

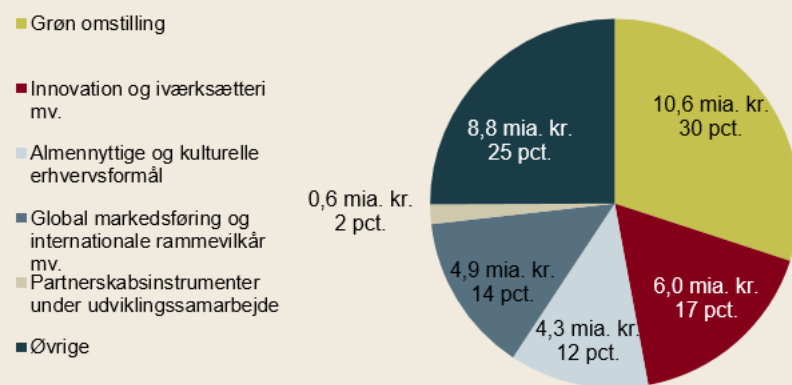
I Redegørelse om erhvervsfremme og støtte gives et overblik over den danske erhvervsfremme og støtte.¹

¹ Redaktionen af *Redegørelse om erhvervsfremme og støtte 2019* er afsluttet den 23. september 2019.

Erhvervsfremme og støtte ydes primært for at bidrage til en række bredere samfundsbegrundede formål. Der kan bl.a. være situationer, hvor markeds kræfterne ikke fører til den bedste samfundsmæssige anvendelse af ressourcerne, dvs. såkaldte eksternaliteter.

I 2019 forventes den statslige erhvervsfremme og støtte at udgøre ca. 35,2 mia. kr.² Den største post i den statslige erhvervsfremme og støtte er ordninger med fokus på grøn omstilling og vedvarende energi. Omtrent en tredjedel af den samlede statslige erhvervsfremme og støtte går hertil, se figur 1. Andre formål er innovation og iværksætteri mv., almennyttige og kulturelle erhvervsformål samt global markedsføring og internationale rammevilkår mv. Den øvrige erhvervsstøtte går til blandt andet bestemte virksomheder og enkelte erhverv og udgør ca. 25 pct. af den samlede udgift til erhvervsfremme og støtte.

² Alle statslige erhvervsfremme- og støtteordninger er beskrevet i særskilt bilag, som er offentliggjort på www.em.dk.

Figur 1. Statslig erhvervsfremme og støtte fordelt på områder, 2019

Anm.: "Partnerskabsinstrumenter under udviklingssamarbejde" dækker Danida Business Finance og dele af Partnerskaber for markedsdrevet vækst (støtten til 3GF og FN's Global Compact fraregnes). De udvalgte instrumenter under udviklingssamarbejdet, Danida, har som formål at fremme bæredygtig vækst og beskæftigelse i udviklingslande, herunder gennem mobilisering af dansk viden, teknologi og kapital, se strategi for Danmarks udviklingspolitiske og humanitære engagement, Verden 2030.

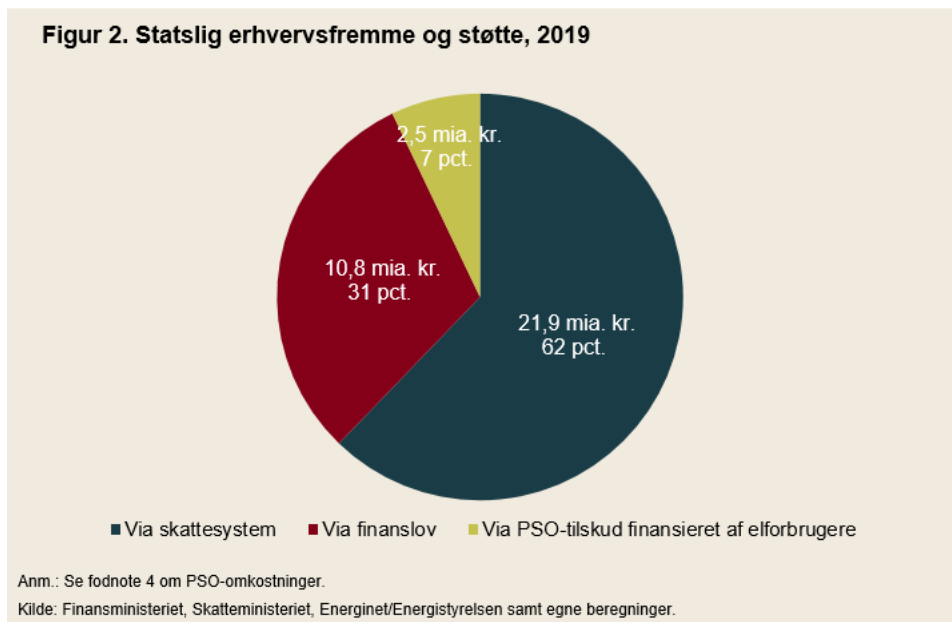
Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet, Energinet/Energistyrelsen og egne beregninger.

Udgifter til erhvervsfremme og støtte via finansloven udgør 10,8 mia. kr., mens skatteudgifter, der er støtte via skattesystemet, skønnes at udgøre ca. 21,9 mia. kr.³, se figur 2. Hertil kommer støtten til vedvarende energi, der finansieres af el-

forbrugerne via PSO-tilskuddene.⁴ Den forventes at udgøre 2,5 mia. kr. i 2019.

³ Skatteudgifterne er opgjort i umiddelbar virkning, dvs. før tilbageløb og adfærd.

⁴ Opgørelsen af PSO-tilskuddene bygger på Energistyrelsens PSO-fremskrivning, september 2018. I redegørelsen medtages den støtte, der gives til producenter af miljøvenlig el, biogas mv. i form af pristillæg, mens udgifter til fx Grøn ordning, nettab og nettilslutning ikke medtages. Det bemærkes i forlængelse heraf, at den generelle finansiering via finansloven (som følger af hhv. Aftale om en vækstpakke 2014 og Aftale om afskaffelse af PSO) indregnes med det fulde beløb, selvom midlerne medfinansierer de samlede PSO-omkostninger.

I 2019 forventes den statslige erhvervsfremme og støtte at blive omkring 1,9 mia. kr. højere end i 2018 (målt i 2019-priser). Det skyldes blandt andet en omlægning af den regionale erhvervsfremme, som trådte i kraft 1. januar 2019, hvor erhvervsfremmemidler på 0,6 mia. kr. årligt er overført fra regionerne. Heraf overføres årligt 0,45 mia. kr. til hhv. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i Silkeborg og til statslig videreførelse af regionale erhvervsfremmeinitiativer under Erhvervsministeriet. Med omlægningen skete der en besparelse på støtten til erhvervsfremme på 0,15 mia. kr. årligt. Herudover forventes PSO-tilskuddene at stige med ca. 0,5 mia. kr. i 2019, blandt andet fordi havvindmølleparken Horns Rev 3 sættes i drift, hvilket betyder øgede tilskud til havvind. Endelig forventes en stigning på omkring 0,5 mia. kr. i skatteudgifterne i 2019.

Skatteministeriet har foretaget en omfattende gennemgang af skattelovgivningen og identificeret samt genberegnet samtlige skatteudgifter, se boks 1 på side 7. Gennemgangen betyder, at opgørelsen nu er mere retvisende for hhv. omfanget af person- og erhvervsrettede skatteudgifter. Der er blandt andet foretaget en mere præcis opdeling af, hvilke skatteudgifter der formålsmæssigt er rettet mod personer eller erhverv eller i nogle tilfælde begge dele. Fx vurderes BoliJobordningen nu at være en personrettet skatteudgift, mens fradrag i registreringsafgiften for sikkerhedsudstyr er vurderet til både at være person- og erhvervsrettet.

Genberegning af samtlige skatteudgifter for 2017 blev offentliggjort i juni 2018 i Skatteøkonomisk Redegørelse 2018. Heri er en nærmere gennemgang af beregningsmetoden mv. Skatteudgifterne er siden opdateret med tal for 2018 og 2019.⁵

⁵ Læs mere om skatteudgifter på www.skm.dk/skatteudgifter.

Der er identificeret 54 erhvervsrettede skatteudgifter og de samlede skatteudgifter herved udgør i 2019 ca. 21,9 mia. kr. i umiddelbar virkning. Det bemærkes, at alle EU-lande skal offentliggøre en oversigt over samtlige skatteudgifter og deres budgetmæssige virkning.⁶

De samlede udgifter til erhvervsfremme og støtte via skattesystemet (skatteudgifter) opgøres udelukkende som det umiddelbare mindreprovenu som følge af skattebegunstigelsen. Dermed svarer summen af de opgjorte skatteudgifter ikke til skatteudgifternes samlede virkning på de offentlige finanser, idet der ikke er korrigeret for afgiftsmæssigt tilbageløb og adfærd. Det umiddelbare mindreprovenu til erhvervsfremme og støtte via skattesystemet er dermed typisk, men ikke altid, større end det provenu, som alternativt ville kunne anvendes til andre tiltag, hvis ordningen blev afskaffet.

Danske virksomheder og husholdninger har siden 2000 betalt PSO-afgift på elforbrug. Med *Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften af 17. november 2016* bliver PSO-udgifterne til vedvarende energi gradvist, i perioden 2017-2021, flyttet over på finansloven, således at PSO-systemet er fuldt afviklet den 1. januar 2022, se afsnit 5. Ændringen indebærer samfundsøkonomiske gevinster, da finansieringen via bundskatten er mindre forvridende end PSO-afgiften. Der ydes stadig tilskud til vindmølleelektricitet, vedvarende energi-anlæg (VE-anlæg) mv.

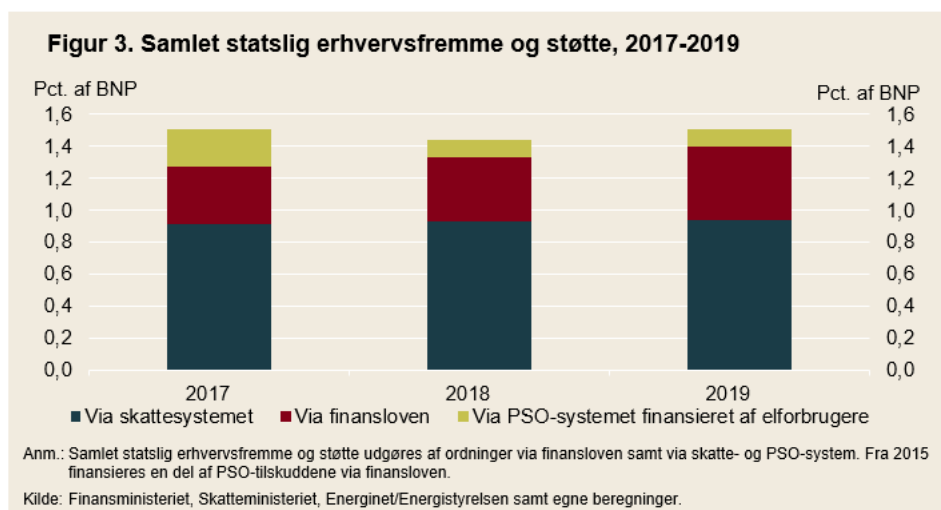
Ud over den statslige erhvervsfremme og støtte, som Folketinget har direkte indflydelse på via finansloven, skattelovgivning eller anden dansk lovgivning, afholder kommuner og EU også udgifter til erhvervsfremme og støtte. I 2019 ligger de kommunale udgifter til erhvervsfremme og støtte på

⁶ I henhold til EU-direktiv (2011/85/EU).

1,1 mia. kr., hvilket er det samme niveau som i 2018. EU-støtten til Danmark udgjorde 10,9 mia. kr. i 2017. Efter omlægningen af erhvervsfremmesystemet, som trådte i kraft 1. januar 2019, har regionerne ikke længere egne midler til erhvervsfremme, herunder turisme.

2. STATSLIG ERHVERVSFREMME OG STØTTE

Den statslige erhvervsfremme og støtte målt i pct. af BNP forventes at være en anelse højere i 2019 i forhold til 2018, men på niveau med 2017. I 2019 forventes statslig erhvervsfremme og støtte at udgøre godt 1,5 pct. af BNP sammenlignet med 1,4 pct. af BNP i 2018, se figur 3.

Den samlede statslige erhvervsfremme og støtte er ca. 1,9 mia. kr. højere i 2019 end i 2018 (målt i 2019-priser). Stigningen drives af øgede bevillinger til erhvervsfremme og støtte via finansloven, som blandt andet stammer fra erhvervsfremmereformen, og en ændring i finansieringen af PSO-støtten til vedvarende energi. Støtten har igennem mange år været betalt af el-forbrugerne i form af PSO-afgiften. Tilskuddene finansieres nu i stigende grad og fra 2022 fuldt ud via finansloven. Stigningen i bevillinger via finansloven skyldes således hovedsageligt denne finansieringsomlægning og i mindre grad PSO-tilskuddene, som samlet set forventes at stige 0,5 mia. kr. fra 2018 til 2019.

Den samlede statslige erhvervsfremme og støtte via finanslov, skattesystem samt PSO-system er i tabel 1 opdelt på seks områder, der angiver ordningernes formål.

Sammensætningen af formålene afspejler politiske prioriteringer gennem årene. Det gælder blandt andet områder som grøn omstilling, innovation og iværksætteri, ligesom der er ordninger, som bidrager til, at Danmark lever op til sine målsætninger på blandt andet klima- og forskningsområdet. Eksempelvis er virksomheders straksfradrag for udgifter til forskning og udvikling (F&U-fradrag) en prioritering inden for innovation og iværksætteri.

Dansk erhvervslivs adgang til de internationale markeder understøttes endvidere af en række ordninger rettet mod global markedsføring og internationale rammevilkår mv. Det er ordninger, som fx fremmer eksport og turisme samt ordninger, som er begrundet i at sikre, at virksomheder i Danmark har samme rammevilkår som i udlandet. Det gælder eksempelvis ordningen vedr. Dansk Internationalt Skibsregister (DIS-ordningen), hvor danske og udenlandske søfolk fritages

for at betale skat af den indkomst, som er erhvervet ved at arbejde ombord på et dansk skib, som er registreret i DIS.

Almennyttige og kulturelle erhvervsformål vedrører støtte til blandt andet medier og almenyttige fonde. Heri indgår blandt andet fradrag for fondes bevillinger og hensættelser til almenyttige formål.

Udviklings samarbejdet bidrager til at opfylde, at Danmark lever op til FN's målsætning om at give 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. Øvrig erhvervsstøtte er blandt andet støtteordninger rettet mod bestemte virksomheder og enkelte erhverv, herunder lempelig beskatning af landbrugets produktionsjord og momsfrataget persontransport.

Over tid ændrer sammensætningen af den samlede erhvervsfremme og støtte sig. Fra 2017 til 2019 er andelen til grøn omstilling faldet fra 35 pct. til 30 pct., som primært skyldes et fald i PSO-tilskuddene. Årsagen hertil er primært udviklingen i markedsprisen på el samt grundbeløbets bortfald⁷, se afsnit 5. Grøn omstilling er dog stadig det område, der modtager mest støtte i 2019.

Andelen til øvrige støtteordninger er steget fra 23 pct. i 2017 til 25 pct. i 2019. Det kan blandt andet tilskrives nedsættelsen af bo- og gaveafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomhed. Regeringen ønsker at tilbagerulle lempelsen af bo- og gaveafgiften for virksomhedsarvinger. Hvis bo- og gaveafgiften tilbagerulles, skønnes det at reducere skatteudgifterne med ca. 1 mia. kr. fra 2020 efter tilbageløb og adfærd.

⁷ Grundbeløbet er en støtteordning til elproduktion på decentrale naturgas-fyrede kraftvarmeværker, som blev indført i 2004. Hovedparten af støtten ophørte med udgangen af 2018.

Tabel 1. Samlede udgifter til erhvervsfremme og støtte fordelt på områder, 2017 og 2019

	2017	2019	
	Pct.	Pct.	Mia. kr.
<i>Grøn omstilling</i> Ordninger rettet mod miljø, klima og natur. Fx ordninger under energiaftalen fra 2018 (herunder ny havvindmøllepark og geotermi), økologisk arealtilskud, tilskud til miljøvenlig el-produktion samt afgiftsfritagelse af vedvarende energi fra biomasse.	34,5	30,0	10,6
<i>Innovation og iværksætterier mv.</i> Ordninger med fokus på at styrke forskning, innovation samt iværksætterier, blandt andet gennem uddannelse, herunder ordninger på forskningsrammen (fx Danmarks Innovationsfond).	16,2	17,1	6,0
<i>Almennyttige og kulturelle erhvervsformål</i> Ordninger målrettet almennyttige fonde, fx fradrag for fondes almennyttige bevillinger og hensættelser, samt ordninger på kulturområdet med et kommercielt sigte, fx filmtilskud, tilskud til udgivelse af dagblade og nulmoms for trykte aviser og blade.	11,8	12,2	4,3
<i>Global markedsføring og internationale rammevilkår mv.</i> Ordninger målrettet global markedsføring, fx eksportfremme og turisme, Visit Denmark, samt ordninger begrundet i ensartet behandling af virksomheder i Danmark og virksomheder i udlandet, fx DIS-ordningen.	13,2	13,9	4,9
<i>Partnerskabsinstrumenter under udviklingssamarbejde</i> Erhvervsrettede ordninger på udlandsrammen, fx Danida Business Finance.	0,9	1,7	0,6
<i>Øvrig erhvervsstøtte</i> Andre erhvervsrettede støtteordninger rettet mod enkelte brancher. Fx lempelig beskatning af landbrugets produktionsjord.	23,2	25,1	8,8
I alt	100	100	35,2

Anm.: Opgørelsen opfatter udgifter til erhvervsstøtte på finansloven, tilskud til miljøvenlig elproduktion (PSO-udgifter) og erhvervsstøtte gennem skattesystemet (skatteudgifter). Fordelingen på de forskellige formål er baseret på en konkret vurdering af hver enkel skatteudgift foretaget af Erhvervsministeriet og Skatteministeriet. Ordningerne optræder kun under ét formål, selvom flere af ordningerne dækker flere formål.

Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet, Energinet/Energistyrelsen samt egne beregninger.

Alle de enkelte erhvervsfremme- og støtteordninger er beskrevet i særskilt bilag.⁸

3. ERHVERVSFREMME OG STØTTE VIA FINANSLOVEN

Ordninger via finansloven dækker bevillinger i 2019 til ordninger, som fremgår direkte på finansloven.

Erhvervsfremme og støtte via finansloven forventes at udgøre 10,8 mia. kr. i 2019. Fordeles udgifterne på ministerområder, er det Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, der har det højeste niveau for udgifter til erhvervsfremme og støtte i 2019 på godt 5,3 mia. kr., se figur 4. Ordningerne er steget kraftigt i de seneste år som følge af, at en større andel af PSO-tilskuddene finansieres over finansloven og en generel prioritering af ordninger vedr. grøn omstilling. Uddannelses- og Forskningsministeriets udgifter til forskning og uddannelse mv. udgør det næsthøjeste niveau for udgifter til erhvervsfremme og støtte på 1,3 mia. kr. i 2019. Det er lavere end niveauet for udgifterne i 2015 og 2017, se figur 4.

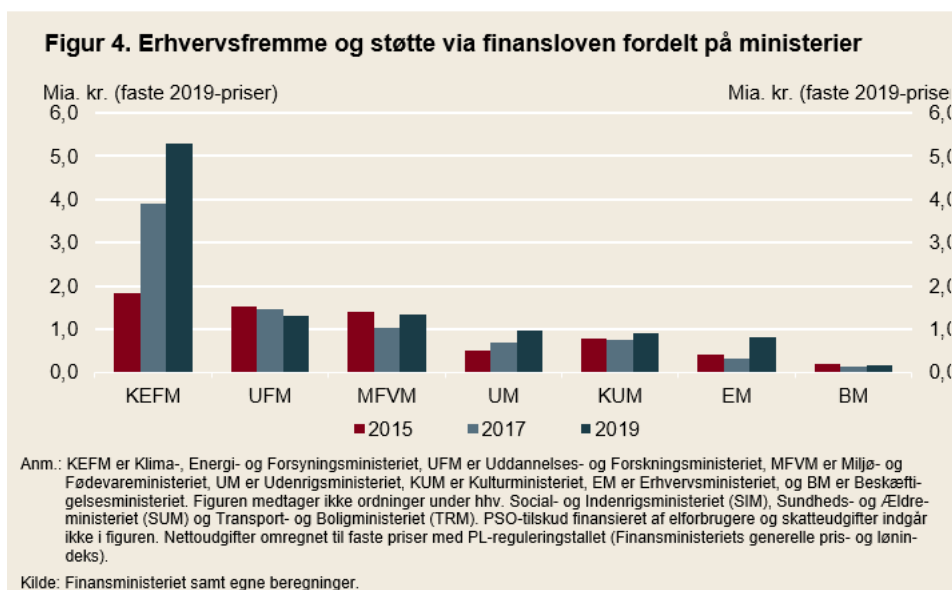
⁸ Beskrivelser af erhvervsfremme- og støtteordninger i 2019 er offentliggjort på www.em.dk.

Erhvervsfremme og støtte på Miljø- og Fødevarerministeriets område udgør de tredjestørste udgifter i 2019. Her er udgifterne steget i forhold til 2017, men lavere end i 2015. På Udenrigsministeriets område er støtten steget siden 2015. Det skyldes især en stigning i udgifterne under ordningen Danida Business Finance, der er steget med godt 400 mio. kr. fra 2015 til 2019. Udgifterne til Kulturministeriets ordninger har ligget forholdsvist stabilt siden 2015.

På Erhvervsministeriets område er støtten steget fra 2017 til 2019 blandt andet som følge af omlægningen af erhvervsfremmesystemet, der trådte i kraft 1. januar 2019 og som betyder, at regionerne ikke længere har egne midler til erhvervsfremme, herunder turisme. Omlægningen medfører, at erhvervsfremmemidler på ca. 0,6 mia. kr. årligt er overført fra regionerne og en årlig besparelse på 0,15 mia. kr. De resterende 0,45 mia. kr. overføres årligt til Erhvervsministeriet, heraf udmøntes 0,35 mia. kr. årligt af den nye Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i Silkeborg Bestyrelsen erstatter de regionale vækstfora og Danmarks Vækstråd og skal sikre en sammenhængende, efterspørgselsdrevet og lokalt forankret erhvervsfremmeindsats på tværs af landet.

I bilag 1 er en oversigt over hvert ministeriums erhvervsfremme- og støtteordninger.⁹ Der ses udelukkende på de statslige udgifter uden EU-medfinansiering.

⁹ Bilag til erhvervsfremme- og støtteordninger i 2019 er offentliggjort på www.em.dk.

Blandt de største ordninger via finansloven er ordninger målrettet vedvarende energi, forskning og udvikling, udviklings-samarbejdet samt mediestøtte, se tabel 2.

Table 2. Statslig erhvervsfremme og støtte via finansloven, 2018 og 2019, årets priser

	2018	2019
	Mio. kr.	Mio. kr.
Udgifter til el-PSO	2.543	3.035
Tilskud til opgradering eller rensning af biogas (gas-PSO i 2013 og 2014)	926	1.140
Danmarks Innovationsfond – Teknologiuudvikling og Innovation	660	766
Danida Business Finance	325	500
Udbygning af dansk energiforskning og -udvikling	376	430
Trykte nyhedsmedier og skrevne internetbaserede medier (mediestøtte)	390	394
Tilskud til udvikling, produktion og formidling af film mv.	-	364
Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter	327	310
Eksport- og investeringsfremme mv.	234	292
Apotekstilskud	232	285
Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse – erhvervsfremme ¹⁾	-	271
Solcelleanlæg og øvrige små VE-anlæg	265	245
Promilleafgiftsfonden for landbrug (promillemidler)	445	233
Udviklings- og forskningsaktiviteter inden for fødevarersektoren, GUDP	215	225
Økologisk arealtilskud	78	208
Pulje til målrettet PSO-lempe af PSO for el-intensive virksomheder	158	179
VisitDenmark	123	132
Sygeforsikring for mindre private arbejdsgivere	90	92
Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU)	0	88
Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram, MUDP	64	87
Innovationsnetværk Danmark	76	86
Målrettede efterafgrøder	99	80
Matchfinansiering (Vækstfonden) ²⁾	-	63
Biogas (til transport og proces)	33	62
Pleje af græs- og naturarealer	55	61
Medfinansiering af innovationsmiljøer ²⁾	212	61
Vandløbsrestaureringer	10	58
Sygeforsikring for selvstændige	52	56
Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse – lokale og tværgående turismeprojekter ¹⁾	-	50
I alt via finansloven	11.620	13.284

Anm.: Tabellen opgør alene ordninger via finansloven på minimum 50 mio. kr. »I alt« dækker over de samlede udgifter via finansloven (herunder den del af PSO-tilskuddene, der betales af el-forbrugerne) og er altså ikke summen af de ordninger, som er nævnt.

1) Med omlægningen af erhvervsfremmesystemet er 600 mio. kr. årligt overført fra regionerne, og der er sket en besparelse på 150 mio. kr., mens 450 mio. kr. er omlagt på flg. måde: Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udmønter hhv. 271 mio. kr. til erhvervsfremme (hvoraf 20 mio. kr. stammer fra nedlæggelsen af Innovationsagentordningen) og 50 mio. kr. til lokale og tværgående turismeprojekter. I 2019 støttes Copenhagen Capacity med 25 mio. kr. – disse midler vil fremover indgå i erhvervsfremmepuljen. Hertil kommer udgifter på 37 mio. kr. til administrationen bag Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Derudover videreføres statslige turismeindsatser for 64 mio. kr. og investeringsfremme i Udenrigsministeriet for 23 mio. kr.

2) Som led i omlægningen af erhvervsfremmesystemet skal Vækstfonden sikre den tidlige indsats for vidensbaserede iværksættere gennem matchfinansieringsordninger, hvor privat kapital understøttes af den statslige indsats. Denne indsats finansieres bl.a. gennem udfasning af de statslige midler i innovationsmiljøerne i løbet af 2019.

Kilde: Finansministeriet.

4. ERHVERVSFREMME OG STØTTE VIA SKATTESYSTEMET

Erhvervsfremme og støtte via skattesystemet (skatteudgifter) indebærer, at nogle virksomheder eller aktiviteter opnår en lempeligere beskatning pga. en begunstigende afvigelse fra de generelle skatte- og afgiftsregler. Det kan fx være i form af særligt lave skatte-, moms- eller afgiftssatser, skattefritagelse for særlige aktiviteter, fordelagtige afskrivningsregler, eller fordi virksomhederne har et særligt fradrag. Skatteudgifterne er beregnede størrelser.

Skatteministeriet har i 2017-2018 foretaget en omfattende gennemgang af skattelovgivningen og genberegnet samtlige skatteudgifter, se boks 1. Gennemgangen er offentliggjort i *Skatteøkonomisk Redegørelse 2018* og betyder, at opgørelsen nu er mere retvisende for omfanget af erhvervsrettede skatteudgifter og har medført, at det samlede niveau for erhvervsrettede skatteudgifter er blevet opjusteret. Det skyldes bl.a., at der indgår flere erhvervsrettede skatteudgifter end tidligere vurderet.

Boks 1. Tidligere og ny opgørelse af erhvervsrettede skatteudgifter

Skatteministeriet har i 2017-2018 foretaget en omfattende gennemgang af skattelovgivningen og identificeret samt genberegnet samtlige skatteudgifter. Gennemgangen betyder, at opgørelsen nu er mere retvisende for omfanget af person- og erhvervsrettede skatteudgifter. Der er blandt andet foretaget en mere præcis opdeling af, hvilke skatteudgifter der formålmæssigt er rettet mod personer eller erhverv eller i nogle tilfælde begge dele.

I *Redegørelse om erhvervsfremme og støtte 2017* var de samlede erhvervsrettede skatteudgifter opgjort til ca. 12,3 mia. kr. i 2017 (det umiddelbare mindreprovenu herved).

Den nævnte, omfattende genberegning af samtlige skatteudgifter er offentliggjort i *Skatteøkonomisk Redegørelse 2018*. Heri findes en nærmere gennemgang af beregningsmetoden mv. Genberegningen indebærer, at de erhvervsrettede skatteudgifter isoleret set er opjusterede med ca. 6,2 mia. kr. for 2017.

Endvidere er visse skatteudgifter omkategoriseret til at være helt eller delvist personrettede frem for helt erhvervsrettede, og flere skatteordninger indgår nu i opgørelsen af erhvervsrettede skatteudgifter. Det øger isoleret set omfanget af erhvervsrettede skatteudgifter med ca. 0,6 mia. kr.

Efter genberegningen blev de samlede erhvervsrettede skatteudgifter således opgjort til ca. 19,1 mia. kr. i 2017 (det umiddelbare mindreprovenu herved), jf. *Skatteøkonomisk Redegørelse 2018*. Skatteudgifterne er siden opdateret i en 2019-opgørelse med reviderede tal for 2017 og nye tal for 2018-2020. Læs mere om skatteudgifter på www.skm.dk/skatteudgifter.

Sammenligning af opgørelserne over erhvervsrettede skatteudgifter i 2017 i Redegørelse om erhvervsfremme og støtte 2017 og Skatteøkonomisk Redegørelse 2018

2017-niveau	Mia. kr.
Erhvervsrettede skatteudgifter i Redegørelse om erhvervsfremme og støtte 2017	12,3
<i>Ændringer:</i>	
Genberegning af skatteudgifter i Redegørelse om erhvervsfremme og støtte 2017	+6,2
Omkategorisering mellem erhvervsrettede og personrettede skatteudgifter samt skatteudgifter ikke tidligere medtaget i opgørelsen ^{1,2}	+0,6
Erhvervsrettede skatteudgifter i 2017 i Skatteøkonomisk Redegørelse 2018	19,1
Opdatering af 2017-niveau i 2019-opgørelsen ³	+0,7
Erhvervsrettede skatteudgifter i 2017 (2019-opgørelse), i alt	19,8

Anm.: 1) Fx er BoligJobordningen og momsfratagelse for personbefordring blevet omkategoriseret fra at være erhvervsrettede til at være personrettede skatteudgifter. 2) Fx er forlængede momskreditter for små og mellemstore virksomheder og lavere dieselaflagt for lastbiler, busser og traktorer ikke tidligere fremgået af opgørelsen over erhvervsrettede skatteudgifter. Enkelte skatteudgifter er også udgået. 3) Der er navnlig tale om opjustering af skatteudgiften vedr. fradrag for fondes almennyttige uddelinger og hensættelser.

Kilde: Skatteministeriet.

Skatteministeriet har for 2019 beregnet det umiddelbare mindreprovenu ved skatteudgifterne til 21,9 mia. kr.

Skatteministeriet foretager beregningerne efter mindreprovenumetoden, som indebærer en opgørelse af de umiddelbare skatteindtægter, som det offentlige ville have fået, hvis

skatteudgiften blev fjernet. Metoden tager ikke hensyn til afledte virkninger på andre skatter eller afgifter (tilbageløb) eller, at virksomheder eller personer vil ændre adfærd, hvis en særlig begunstiging i skattesystemet afskaffes eller reduceres. For størstedelen af skatteudgifterne er det sådan, at provenuet ved at afskaffe skatteudgifter er mindre, når der tages

hensyn til tilbageløb og adfærd, end hvis der udelukkende ses på det umiddelbare provenu ved skatteudgiften.

Den beregnede skatteudgift for de enkelte ordninger fremstår derfor som hovedregel større end det provenu, som staten alternativt kan anvende til andre tiltag, hvis skatteudgiften fjernes. I boks 2 illustreres dette med forskerskatteordningen som eksempel.

Boks 2. Beregningseksempel: Skatteudgiften ved forskerskatteordningen

Erhvervsfremme og støtte via skattesystemet skønnes i 2019 at indebære et umiddelbart mindreprovnu på 21,9 mia. kr.

Merprovenuet ved at afskaffe en skattebegunstiging er typisk mindre, hvis der tages hensyn til tilbageløb og adfærd, end hvis der udelukkende ses på det umiddelbare provenu ved skatteudgiften. Det betyder, at det provenu, som staten kan anvende til andre formål, hvis en skatteudgift fjernes, som hovedregel er mindre end de beløb, der indgår i Redegørelse om erhvervsfremme og støtte.

Den lempelige beskatning af forskere og nøglemedarbejdere (forskerskatteordningen) medfører, at danske virksomheder har lettere ved at tiltrække højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft, idet ordningen gør det muligt at tilbyde en attraktiv indkomstbeskatning sammenlignet med de almindelige danske skatte-regler.

Skatteudgiften ved forskerskatteordningen skønnes i 2019 at udgøre et umiddelbart mindreprovnu på ca. 1.150 mio. kr. Når der tages højde for afledte virkninger på andre skatter eller afgifter (tilbageløb) og ændret adfærd (færre udenlandske højt kvalificerede i Danmark), skønnes mindreprovenuet til ca. 195 mio. kr. i 2019. Den relativt høje selvfinansieringsgrad er udtryk for, at ordningen tiltrækker højt lønnede personer til Danmark, der ikke ellers var kommet.

Det er mindreprovenuet efter tilbageløb og adfærd, som staten alternativt kan anvende til andre tiltag, hvis skatteudgiften afskaffes.

Mio. kr.	2019
Umiddelbart mindreprovnu	1.150
Mindreprovnu efter tilbageløb	980
Mindreprovnu efter tilbageløb og adfærd	195
Selvfinansieringsgrad, pct.	80

Anm.: Da forskerskatteordningen primært omfatter udlændinge, som har et lavere afgiftspligtigt forbrug i Danmark end danskere, er tilbageløbsfaktoren sat lavere end de sædvanlige 23 pct. Der er således beregningsteknisk forudsat en tilbageløbsprocent på 15 pct. Der er betydelige usikkerheder om de afledte effekter ved ændringer i ordningen. Der er anvendt samme selvfinansieringsgrad som i Skatøkonomisk Redegørelse 2018 (selvfinansieringsgrad på 80 pct.) Den anvendte selvfinansieringsgrad er baseret på en undersøgelse på danske data, der tyder på, at der ved marginale skatteændringer er relative store virkninger på medarbejdermobiliteten blandt højt kvalificeret arbejdskraft. Selvfinansieringsgraden ved en fuld afskaffelse af ordningen må derfor forventes at være lavere end de 80 pct. Ovenstående tal er afrundet til nærmeste 5 mio. kr.

Kilde: Skatteministeriet.

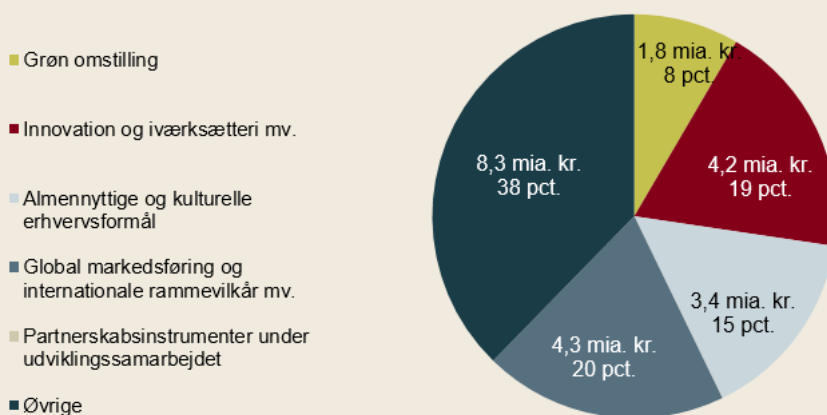
Et andet eksempel på en skatteudgift er ordningen »straksafskrivning af software«, som giver virksomhederne mulighed for at straksafskrive udgifter til anskaffelse af software. Ellers ville disse udgifter (ud over bagatelgrænsen på 13.800 kr.¹⁰) skulle saldoafskrives med maksimalt 25 pct. årligt. De gunsti-

ge regler understøtter isoleret set virksomhedernes investeringer i ny teknologi, forskning og udvikling.

Knap 8 pct. af erhvervsfremme og støtte via skattesystemet er målrettet grøn omstilling og ca. 16 pct. til almennyttige og kulturelle erhvervsformål. Omtrent 19 pct. rettes mod innovation og iværksætteri, og ca. 19 pct. går til global markedsføring og internationale rammevilkår mv. Endelig går knap 38 pct. til øvrig erhvervsstøtte, se figur 5.

¹⁰ For indkomståret 2019.

Figur 5. Erhvervsfremme og støtte via skattesystemet, fordelt på områder, 2019

Anm.: På grund af afrunding summer tallene ikke nødvendigvis.

Kilde: Skatteministeriet samt egne beregninger.

Blandt de største ordninger via skattesystemet er ordninger målrettet almennyttige og kulturelle bevillinger samt forskning og udvikling, se tabel 3.

Tabel 3. Statslig erhvervsfremme og støtte via skattesystemet, 2019

	Mio. kr.
Fradrag for fondes almennyttige uddelinger og hensættelser	2.670
Straksfradrag for udgifter til forskning og udvikling (F&U-fradrag)	1.660
Lavere dieselaftgift for lastbiler, busser mv.	1.450
Fradrag i registreringsafgiften for sikkerhedsudstyr	1.285
Lempelser og fritagelser for energiafgift for jordbruget mv. og diverse processer	1.250
Lavere ansættelse af grundværdi på produktionsjord (bondegårdsreglen)	1.200
Lempeligere beskatning af udenlandske forskere og nøglemedarbejdere (forskernskatteordningen)	1.150
Afgiftsfritagelse af vedvarende energi fra biomasse	1.140
Nedsat bo- og gaveafgift ved overdragelse af erhvervsvirksomhed	1.125
Afgiftsfritagelse for brændsler til skibe, færger og fiskere	1.100
Skattefritagelse for løn ved arbejde om bord på skibe registreret i DIS (DIS-ordning)	1.050
Skattefritagelse for avancer på selskabers unoterede porteføljeaktier	975
Forlængede momskredittider for små og mellemstore virksomheder	900
Lempeligere beskatning af rederivirksomhed (tonnageskatten)	900
Straksafskrivning af udgifter til software og driftsmidler til forskning og forsøg	675
Afgiftsfritagelse for brændsler og el til toge	650
Nulmoms på trykte aviser modregnet lønsumsafgift	475
Særligt fradrag for renter på hybrid kernekapital	460
Udbetaling af skatteværdien af underskud fra forsøgs- og forskningsudgifter (skattekreditter)	425
Investeringsvindue for kulbrinteindvindingsvirksomhed i perioden 2017-2025	270
Særligt fradrag for dagplejere (dagplejerfradrag)	220
Fradrag for selvstændiges udgifter til syge- og arbejdsskade- og arbejdsskadeforsikringer	215
Lempeligere beskatning ved genanbringelse af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom	120
Investorfradrag	120
Nedslag i udbytteskatten af selskabers unoterede porteføljeaktier	115
Særlige fradrag for fondsbeskattede foreninger	115
Afgiftsfritagelse for brændsler til fly	110
Konsolideringsfradrag til fondes almennyttige uddelinger	90
Skatteudskydelse gennem andelsselskaber	80
Momsfritagelse for bedemandsvirksomhed	75
Straksafskrivning af udgifter til små aktiver og aktiver med kort levetid	70
Bundfradrag i CO ₂ -afgiften	65
Fradrag for virksomheders pengegaver til kulturinstitutioner mv.	60
Skattefritagelse af gratis betalingsrettigheder og kvoter	55
Fremrykket fradrag for potentielle erhvervsdrivende (Etablerings- og iværksætterkontoordningen)	55
I alt via skattesystemet	21.935

Anm.: Tabellen opgør alene ordninger via skattesystemet på minimum 50 mio. kr. »I alt« dækker over de samlede udgifter via skattesystemet og omfatter ud over de viste ordninger også 16 mindre skatteudgifter, der samlet set beløber sig til 255 mio. kr. Desuden er der 3 ordninger med en negativ nettovirkning (skattesanktion) på 695 mio. kr. samlet set. På www.skm.dk/skatteudgifter findes tal for 2017-2020.

Kilde: Skatteministeriet

5. PSO-TILSKUD

Danske virksomheder og husholdninger har siden 2000 betalt PSO-afgift på elforbrug. Afgiften har finansieret tilskud til vedvarende energi som vindmølleelektricitet, VE-anlæg, decentrale kraftvarmeværker mv.

Men med to aftaler fra hhv. 2014 og 2016¹¹ blev det aftalt dels at lempe PSO-afgiften, dels gradvist at afskaffe PSO-afgiften over perioden 2017-2021. PSO-afgiften er fuldt afviklet den 1. januar 2022. PSO-udgifterne til vedvarende energi flyttes i stedet gradvist over på finansloven. I 2019 udgør indfasningen på finansloven nu ca. 65 pct., se figur 6. Tilskuddene til vedvarende energi forventes i 2019 at udgøre ca. 7 mia. kr., hvoraf 4,5 mia. kr. finansieres via finansloven.

Afskaffelsen af PSO-afgiften reducerer virksomhedernes udgifter til elektricitet og forbedrer dermed erhvervslivets konkurrencevilkår. Det er særligt vigtigt for international konkurrenceudsatte virksomheder. Det vurderes, at danske virksomheder har haft en samlet besparelse på deres elregning på 3,7 mia. kr. i perioden 2015-2018 som følge af udfasningen af PSO-afgiften.

Dertil kommer, at ændringen indebærer samfundsøkonomiske gevinster, da finansieringen via bundskatten er mindre forvridende end PSO-afgiften. Det skyldes, at PSO-afgiften forvrider både elmarkedet og arbejdsmarkedet, mens personskatterne hovedsageligt forvrider arbejdsmarkedet. Forvridninger betyder, at husholdninger og virksomheder på grund af beskatningen vælger en anden sammensætning af forbrug og produktion, end de ellers ville have gjort. Med PSO-afgiften består adfærdsvirkningerne i, at der bruges mindre el i

husholdninger og virksomheder end, hvis der ikke havde været en PSO-afgift.

Sideløbende med afskaffelsen af PSO-afgiften udfases et særligt kompenstationstilskud til el-intensive virksomheder på godt 180 mio. kr. over en kortere årrække. Herudover indeholder 2016-aftalen en besparelse på andre udgifter til vedvarende energi, fx annulleres den resterende del af puljen til kystnære forsøgsmøller.

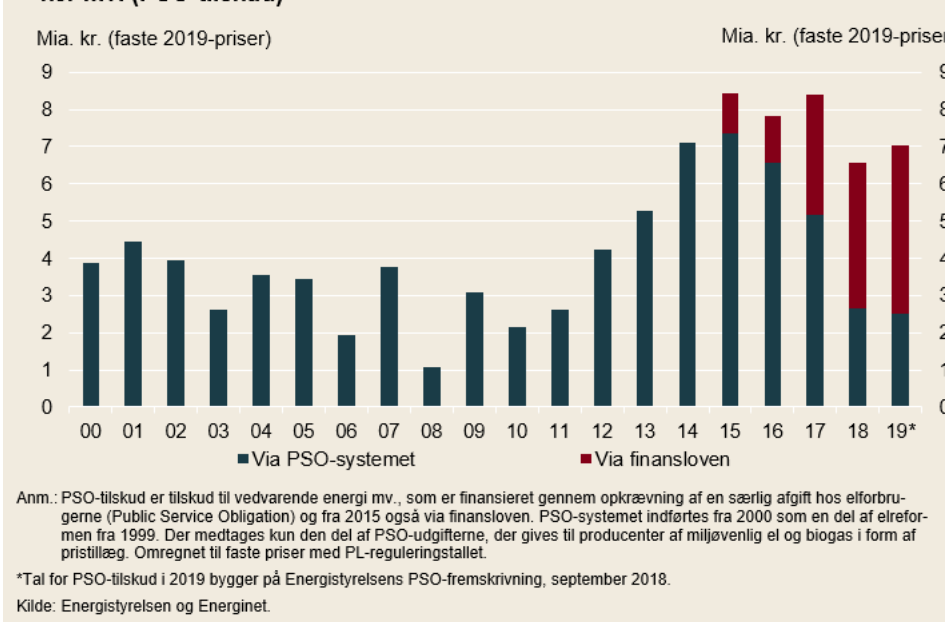
I perioden 2012-2019 er PSO-tilskuddene steget til det dobbelte af, hvad de var i 00'erne målt i faste priser, se figur 6. Stigningen skyldes udviklingen i markedspriser på el, hvor lave el-markedspriser indebærer højere PSO-tilskud, idet der er aftalt en fast afregningspris med havvindmølleparker og solceller, ligesom støtten til elproduktion på decentrale naturgasfyrede kraftvarmeværker afhænger af elprisen (de såkaldte grundbeløbsværker). Stigningen skyldes også udbygningen af den vedvarende energi, herunder store vindmølleparker.

Faldet fra 2017 til 2018 skyldes høje markedspriser på elektricitet sammenlignet med de forrige år på grund af den tørre sommer på tværs af kontinentet. Tørken betød blandt andet lavere vandbeholdninger i de nordiske vandmagasiner end normalt samt lavere produktion fra vindenergi. Det medførte en øget kulfyret elproduktion, som sammen med højere priser på CO₂-kvoter gav højere elpriser end normalt.

I 2019 forventes elmarkedspriserne at ligge på et lavere niveau end i 2018. I august 2019 blev havvindmølleparken Horns Rev 3 desuden sat i drift, hvilket betyder øgede tilskud til havvind. Omvendt betyder udfasningen af grundbeløbet til decentrale kraftvarmeværker, at udbetalingen hertil forventes at falde til ca. 190 mio. kr. i 2019 mod 900 mio. kr. i 2018. Alt i alt betyder det, at det forventes, at der skal udbetales relativt lave tilskud i 2019 sammenlignet med 2015-2017, omend højere end i 2018.

¹¹ Aftale om tilbagerulning af FSA mv. og lempelser af PSO af 14. juli 2014 og Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften af 17. november 2016.

Figur 6. Tilskud til vindmølleelektricitet, VE-anlæg, decentrale kraftvarmeværker mv. (PSO-tilskud)

Som det fremgår af den historiske udvikling svinger tilskuddene fra år til år – hvilket blandt andet skyldes sammenhæ-

ngen med markedsprisen på el. Det gør det vanskeligt at fremskrive udgifterne ved PSO-tilskuddene. Disse udsving for-

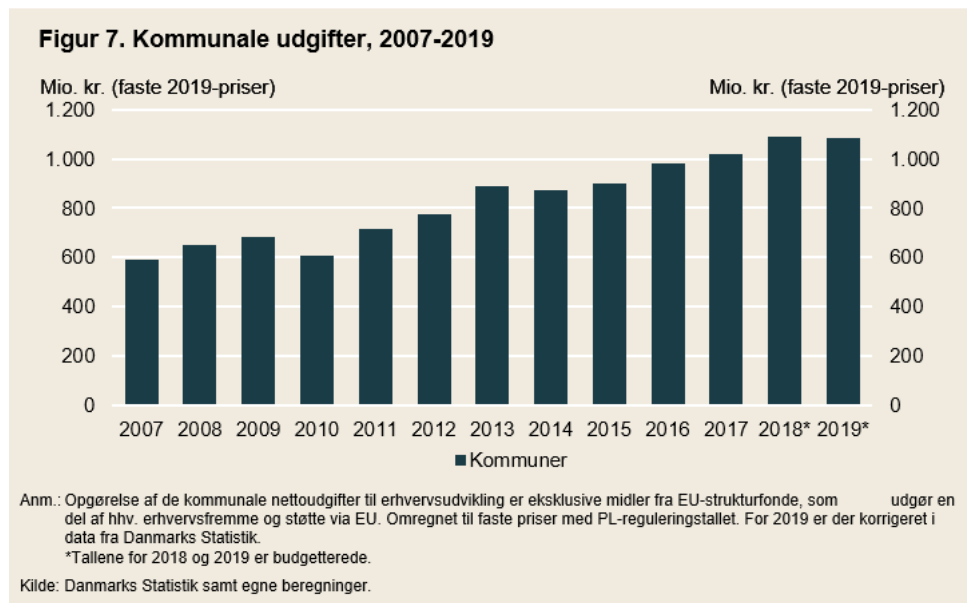
svinder ikke, når tilskuddene finansieres over finansloven, da tilskuddene fremgår af aftaler med private leverandører.

6. ERHVERVSFREMME OG STØTTE VIA EU OG KOMMUNER

Ud over den statslige erhvervsfremme og støtte, som Folketinget har direkte indflydelse på via finanslove, skattelovgiv-

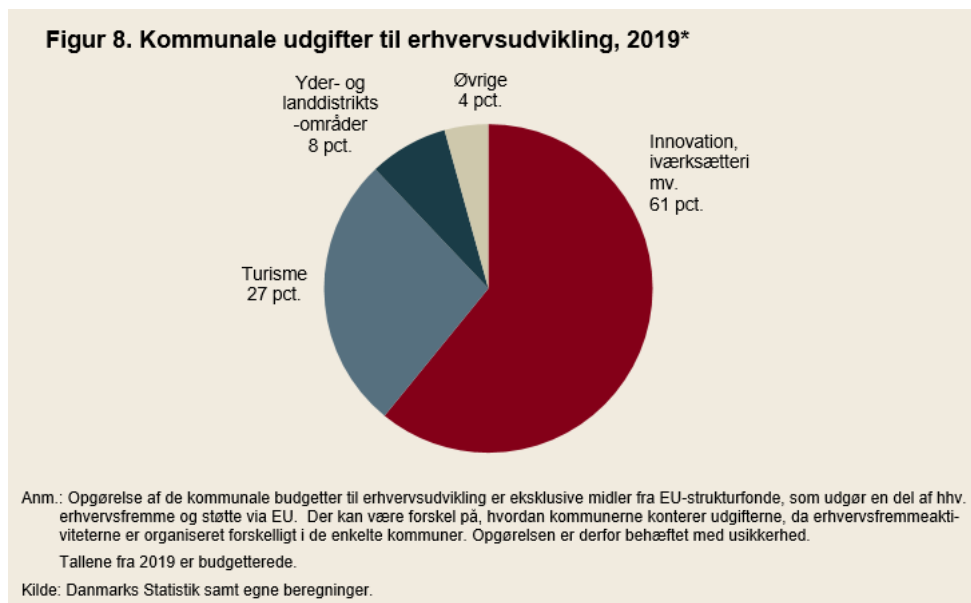
ning eller anden dansk lovgivning, afholder kommuner og EU også udgifter til erhvervsfremme og støtte.

De kommunale udgifter til blandt andet erhvervsudvikling og turisme forventes at beløbe sig til ca. 1 mia. kr. i 2019, se figur 7. Der er særligt sket en betydelig stigning i kommunernes udgifter til erhvervsudvikling mv. siden 2008.

Udgifterne går blandt andet til at fremme vækst i det lokale erhvervsliv og udvikling af yder- og landdistriktsområder. Lidt mere end en femtedel af udgifterne anvendes til at fremme turisme i kommuner, se figur 8. Det er især budgettet for

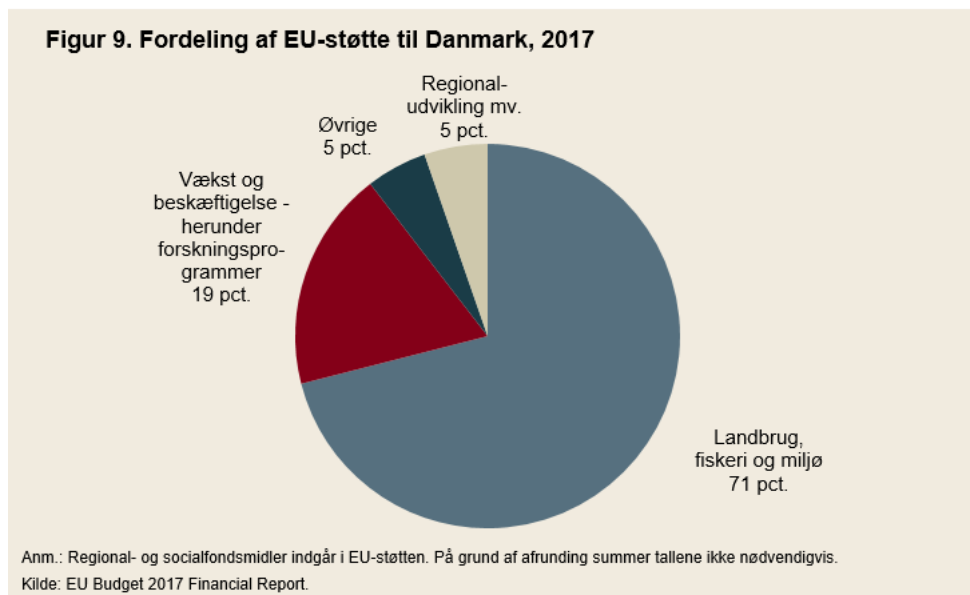
de kommunale udgifter til erhvervsudvikling inden for innovation, iværksætteri mv., der er steget i 2019 i forhold til budgetterne for 2017 og 2018.

EU-støtten til Danmark udgjorde 10,9 mia. kr. i 2017, se figur 10. Heraf udgjorde støtten til landbrug, fiskeri og miljø den største del med 7,7 mia. kr., svarende til 71 pct. Landbrugsstøtten udgør hovedparten heraf.

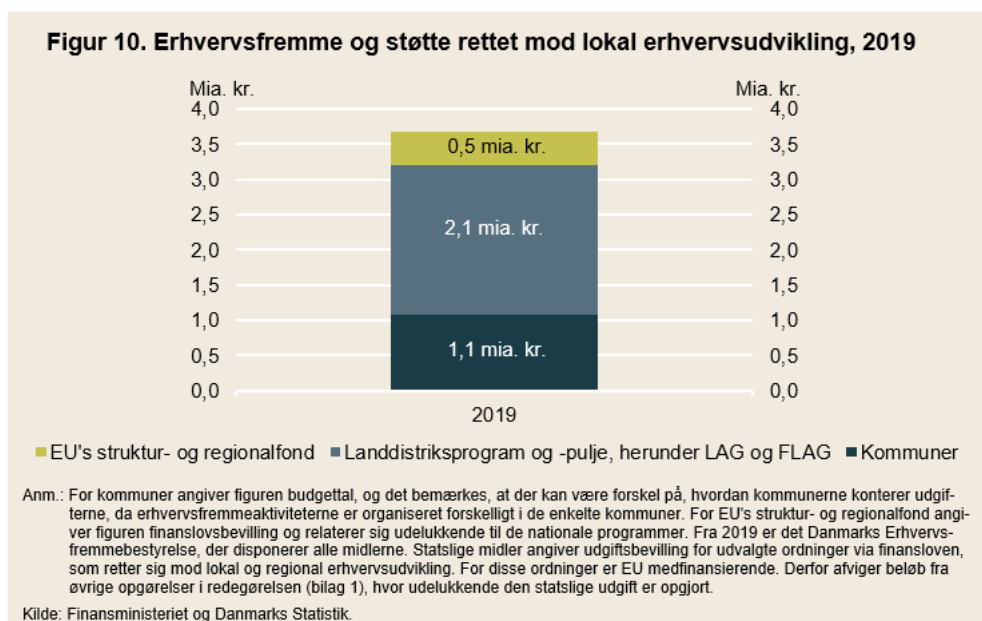
19 pct. af EU-støtten anvendes til forskningsprogrammer, innovation, iværksætter mv., og 0,8 mia. kr. går til områder via Social- og Regionalfonden, svarende til 5 pct.

Den øvrige del dækker omkostninger til administration samt en række mindre initiativer inden for kultur, sundhed og forbrugerrettigheder mv.

Ud over de kommunale udgifter på 1,1 mia. kr. til blandt andet erhvervsudvikling og turisme forventes der i 2019 at blive anvendt yderligere 2,6 mia. kr., som finansieres via EU's

strukturfond og regionalfond, landdistriktsprogrammet samt landdistriktpuljen via finansloven, se figur 10.

Hermed slutter redegørelsen.